

Griffie commissie Sociaal en Financieel
T.a.v. Vaste Commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Binnenhof 1a
2513 AA Den Haag

Datum	ons kenmerk	telefoonnummer
24 september 2018	RvB.118/18/SS/pa	020 656 5374

Betreft: schriftelijke inbreng Rondetafelgesprek "De overheid als schuldeiser"

Geachte leden van de commissie Sociaal en Financieel,

Met uw brief van 13 juli 2018 heeft u SVB uitgenodigd voor het rondetafelgesprek "De overheid als schuldeiser". De heer Van Delden, directeur Dienstverlening Sociale Verzekeringen, zal de SVB vertegenwoordigen tijdens dit gesprek.

De SVB zorgt voor bestaanszekerheid. De SVB is de uitvoerder van sociale verzekeringswetten, zoals het AOW-pensioen, de kinderbijslag (AKW) en de aanvullende inkomensvoorziening ouderen (AIO). Daarnaast voert de SVB een aantal wetten uit in opdracht van VWS, zoals het trekkingsrecht PGB.

In 2017 waren ruim vijfenehalf miljoen mensen klant bij de SVB. Jaarlijks keren we circa 43 miljard euro uit. De SVB is geen grote veroorzaker van schulden, maar het komt voor dat een klant een wijziging in de omstandigheden te laat doorgeeft en een uitkering dient te worden stopgezet of te worden verlaagd, waardoor een vordering van de SVB op de klant ontstaat.

1. Maatschappelijk verantwoorde incasso

Maatschappelijk verantwoorde incasso betekent voor de SVB dat wij bij de invordering van schulden er voor zorgen dat klanten niet onder het bestaansminimum terechtkomen. Daarnaast trachten we bijkomende kosten voor klanten te beperken.

De SVB kan in veel gevallen een vordering verrekenen met een lopende uitkering. We maken met onze klanten afspraken over de terugbetalingstermijn. Waar nodig leveren we maatwerk. Hierbij worden standaard terugbetalingstermijnen gehanteerd, maar als een klant een ander voorstel heeft om binnen redelijke termijn terug te betalen, dan stemmen we daar vaak mee in.

Slechts bij uitzondering dragen we een vordering over aan een deurwaarder. Per jaar worden er ongeveer 270 opdrachten hiertoe gegeven. Dit aantal trachten we verder te beperken door te werken met vereenvoudigd derdenbeslag. Hiermee wordt voorkomen dat kosten bovenop de oorspronkelijke schuld

verder oplopen. De SVB onderzoekt de mogelijkheid om zodra het contract met de huidige deurwaarder afloopt, aan te sluiten bij de Clustering Rijksincasso.

Regelmatig wordt door derdenbeslag gelegd op een bij de SVB lopende uitkering. De SVB heeft succesvolle pilots uitgevoerd waar in het geval van (mogelijke) aanmaning, incasso en bij beslaglegging contact met de klant is opgenomen. Op het moment dat de klant aangeeft hulp te kunnen gebruiken bij de financiële huishouding en daarmee instemt, dan brengen we de gemeentelijke hulpverlening in contact met deze klant. Na de eerste positieve pilots, is op elke locatie een zogenaamde Werkplaats Problematische Schulden ingericht, waar deskundige medewerkers toegerust zijn om dit zorgvuldig uit te voeren.

De SVB zet alles in het werk om de oorspronkelijke schuld niet te laten ophogen door extra kosten. De huidige wet- en regelgeving noodzaakt ons hier echter wel toe, door bijvoorbeeld een boete op te moeten leggen bij het, vaak onbewust en niet opzettelijk, niet of niet tijdig nakomen van de mededelingsplicht. Dit voelt voor klanten vaak onrechtvaardig.

2. Samenwerking

De SVB zet in op betere samenwerking met partijen in het veld. Samen met de vijf andere grote uitvoerders is een intentieverklaring opgesteld waarin we ons uitspreken om samen te werken om schuldenproblematiek tegen te gaan. Samenwerking tussen uitvoerders en gemeenten is noodzakelijk om de complexe problematiek op te lossen. In een aantal pilots is en wordt onderzocht hoe de samenwerking met gemeenten verbeterd kan worden.

De SVB krijgt regelmatig verzoeken van gemeenten om mee te werken aan een minnelijk schuldsaneringstraject. Uitgangspunt van de SVB is waar mogelijk mee te werken met dergelijke verzoeken. Een belemmerende factor echter, is dat de SVB juridisch gezien niet mee mag werken aan een minnelijke regeling op het moment dat er een boete is opgelegd, voor het niet of niet tijdig nakomen van de mededelingsplicht. In de praktijk kan de SVB hierdoor in veel gevallen niet meewerken met minnelijke schuldregelingen, waardoor de schuldregeling uiteindelijk niet doorgaat of de SVB schuld niet in schuldregeling wordt betrokken.

De SVB wil inzetten op het tegengaan van niet-gebruik van regelingen, zodat iedereen krijgt waar hij recht op heeft. Hiermee kan worden voorkomen dat mensen in de schulden komen. Burgers die geen gebruik maken van bv. AOW maar wel recht hebben, worden pro-actief benaderd en geholpen met het aanvraagproces. Bij het tegengaan van het niet-gebruik van de AIO, kan de SVB niet beschikken over informatie over inkomen en vermogen. De SVB informeert daarom alle nieuwe AOW-gerechtigden over de AIO gebeurt.

3. Vroegsignalering

De SVB is de grootste uitkeerder van Nederland en is zoals gezegd geen grote veroorzaker van schulden. Wel zien wij, bijvoorbeeld door derdenbeslag, of personen bij andere instanties schulden hebben. Of we komen er door middel van persoonlijk contact wegens een ander aanleiding achter dat de klant hulp kan gebruiken. We kunnen dus, in samenwerking met de gemeentelijke hulpverlening, een signalerende rol spelen. In verschillende pilots experimenteert de SVB met warme en digitale overdracht van dergelijke signalen. Regelmatig zijn hier ook andere signalerende organisaties bij betrokken, zoals woningcorporaties

en zorgverzekeraars. Dit stelt de hulpverlening in staat om eerder op personen af te gaan die dreigende financiële problematiek kennen.

Bij beslagleggingen op een SVB uitkering zien we vaak een patroon aan interacties tussen SVB en klant wat hieraan voorafgaat. Op basis van deze patronen kan ook een voorspelling worden gedaan bij welke klanten in de toekomst een beslag wordt gelegd. Er is echter geen juridische grondslag om voor dat doel gegevens te verwerken. De SVB heeft wel de technische, maar niet de juridische mogelijkheden, waardoor in de praktijk geen gebruik van deze kennis wordt gemaakt om vroegtijdig contact met klanten op te nemen. Hierdoor wordt in de praktijk pas contact opgenomen met klanten als er al een beslag is gelegd.

Graag geven we een toelichting op het position paper tijdens het Rondetafelgesprek op 1 oktober a.s.

Hoogachtend,
Sociale Verzekeringsbank

drs. S.T. Sibma
Voorzitter Raad van Bestuur